

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 78.

» *Coöperatieve Stoomzuivelfabriek te Warga* ».

Voor mij Sijtze Koopmans, notaris te Warga, verschenen, in tegenwoordigheid der na te noemen getuigen, de navolgende personen, allen veehouders van beroep, en wel in het bijzonder houders van zoodanig getal melkkoeien, als beneden achter ieders naam is vermeld, als:

1. Hendrik Johannes Kooistra, houder van vijf en veertig;
2. Sjoerd Douwes De Jong, van vijf en veertig;
3. Jan Klazes Boekema, van vijf en veertig;
4. Wouter Schuurmans, van zes en dertig;
5. Jan Johannes Kooistra, van zeven en twintig;
6. Allardus Lammerts Kalsbeek, van zeven en twintig;
7. Sijbren Theunis Zwart, van vijf en twintig;
8. Tijmen Martens De Boer, van dertig;
9. Kornelis Sjoerds De Jong, van drie en twintig;
10. Hendrik Jans De Boer, van vijf en twintig;
11. Johannes Sipkes De Boer, van dertig;
12. Tjitze Lucas Talsma, van dertig;
13. Wijtze Tjeerds Kaastra, van vijf en twintig;
14. Pieter Doekes Wijbenga, van dertig;
15. Wijbren Gerrits Eyzenga, van zes en twintig;
16. Jan Kooistra Johanneszoon, van vijf en twintig;
17. Pier Uiltjes Hornstra, van dertig;
18. Jan Sipkes De Boer, van veertig;
19. Jan Rijpkjes Postma, van veertig;
20. Johannes Jans De Boer, van acht en twintig;
21. Uiltje Piers Hornstra, van vijf en dertig;
22. Marten Gosses De Boer, van dertig, en
23. Sijmen Martens Kalsbeek, van achttien.

Samen alzoo houders van zevenhonderd vijftien melkkoeien.

De comparanten onder 1 tot en met 15 wonen allen onder Warga; die onder 16 en 17 beiden onder Wartena; die onder 18, 19 en 20 allen te Warnstiens; die onder 21 en 22 beiden te Eagum, en die onder 23 te Swichum.

Die onder 15 is niet in persoon verschenen, doch wordt vertegenwoordigd door zijn lasthebber bij monde, den comparant Johannes Sipkes De Boer, onder 11 voornoemd.

De comparanten mij notaris bekend, verklaarden bij deze, met inachtneming van de bepalingen der wet van den zeventienden November achttienhonderd zes en zeventig (*Staatsblad* nummer 227), in deze akte telkens alleen aangeduid wordende met de woorden »de wet», op te richten de hierna omschreven coöperatieve vereeniging, waarbij de in- en uittreding van leden is toegelaten, en zulks op de grondslagen, vervat in de statuten, door hen, als eerste oprichters, hiermede vastgesteld wordende, als volgt:

Naam, zetel, doel en duur.

Artikel 1. De vereeniging is coöperatief, draagt den naam van »Coöperatieve *Stoomzuivelfabriek te Warga*», en heeft haar zetel te Warga, gemeente Idaarderadeel.

Artikel 2. Zij heeft ten doel en haar werkkring bestaat in het oprichten eener *stoomzuivelfabriek*, en het daarin voor gemeenschappelijke rekening verwerken van melk, afkomstig van de koeien der leden, tot boter en kaas. Alleen wanneer en zoolang van de leden geene voldoende hoeveelheid melk, noodig voor een geregelden gang der fabriek, kan worden verkregen, kan de vereeniging tijdelijk ook melk van derden, ter verwerking bijkopen.

Artikel 3. Zij wordt, behoudens verlenging na afloop van den termijn, aangegaan voor den tijd van dertig achtereenvolgende jaren, die gerekend worden op den twaafden Mei achttienhonderd zes en tachtig te zijn aangevangen.

Lidmaatschap.

Artikel 4. Leden der vereeniging kunnen alleen zijn veehouders en houdsters, wonende onder een der dorpen Warga, Wartena, Warstiens, Eagum en Swichum.

Het domicilie van de leden uit laatstgenoemd dorp is het kantoor der vereeniging te Warga.

Artikel 5. Wie als lid tot de vereeniging wenscht toe te treden, richt daartoe in de maand April een schriftelijk verzoek, met opgaaf van het aantal melkkoeien door hem gehouden wordende, aan het bestuur, dat ten spoedigste eene algemeene vergadering van leden bijeenroept, om over het verzoek te beslissen.

Wordt het toegestaan, dan heeft terstond hierop de inschrijving van het nieuwe lid plaats, overeenkomstig het voorschrift der wet.

Artikel 6. Vóór de inschrijving, zooeven bedoeld, stort ieder lid een inleg in de kas der vereeniging van *tien gulden* per koe, berekend over het getal, door hem overeenkomstig het vorige artikel opgegeven.

Wijziging van dit cijfer van tien gulden kan, alleen op voorstel van het bestuur, geschieden door de algemeene vergadering van leden.

Artikel 7. In de eerste week der maand Mei van elk jaar is ieder lid verplicht aan het bestuur op te geven hoeveel melkkoeien hij in het jaar, aanvangende met den twaalfden vier maand, voornemens is te houden.

Bij verschil met het vorige jaar, wordt de inleg terstond bij de opgaaf evenredig aangevuld of teruggegeven.

Artikel 8. Het lidmaatschap is persoonlijk, en — behoudens overlijden — verbindend voor een geheel boekjaar.

Echter hebben de rechtverkrijgenden van een overleden lid het recht diens lidmaatschap voort te zetten tot aan het einde van het loopend boekjaar, mits zich hieromtrent binnen veertien dagen na het sterfgeval schriftelijk aan het bestuur verklarende.

Artikel 9. De uittreding uit de vereeniging geschiedt of vrijwillig, door opzegging, of gedwongen, door ontzetting van het lidmaatschap.

In het eerste geval geeft het betrokken lid van zijn voornemen tot uittreding schriftelijk kennis aan het bestuur, uiterlijk twee maanden vóór het einde van het boekjaar, en wordt verder, evenals bij ontzetting, gehandeld overeenkomstig het voorschrift der wet.

Het aldus uitgetreden en de erven van een overleden lid ontvangen hun inleg terug na afloop der eerstvolgende, in de maand Juli te houden algemeene vergadering, bedoeld bij artikel 26, onder korting van de door hen eventueel verbeurde boeten en van hun aandeel in het casu quo bestaande verliessaldo over het boekjaar in den loop of met het einde waarvan de uittreding of het overlijden heeft plaats gehad.

Ontzetting van het lidmaatschap heeft plaats op een met relenen omkleed voorstel van het bestuur, of van ten minste een vijfde der leden, door de algemeene ledenvergadering en heeft ten gevolge, dat het betrokken lid zijn inleg geheel ten bate der vereeniging heeft verbeurd, ongeacht zijne verplichting tot betaling der door hem verschuldigde boeten, en zijne mede-aansprakelijkheid voor het verliessaldo, over het dienstjaar, waarin de ontzetting heeft plaats gehad.

Artikel 10. De leden zijn — met inachtneming van het bepaalde bij artikel 12 — voor de verbintenissen der vereeniging persoonlijk aansprakelijk, in verhouding tot het aantal koeien, overeenkomstig artt. 5 of 7 opgegeven voor het boekjaar, waarin de verbintenissen zijn aangegaan.

Artikel 11. Ieder lid is verplicht al de melk van zijne koeien aan de fabriek der vereeniging ter verwerking te leveren, uitgezonderd alleen de hoeveelheid, die hij voor dagelijksch gebruik ten behoeve van zijn eigen gezin noodig heeft, en die, om welke reden ook, ter verwerking ongeschikt is.

Geldmiddelen.

Artikel 12. Het kapitaal, benoodigd voor den aankoop van het vereischte terrein en de stichting van het fabrieksgebouw, met machines en toebehooren, zal gevonden worden door eene obligatieleening, in stukken van tweehonderd gulden of veelvouden daarvan, rentende naar vier ten honderd in het jaar, en bij geregelden gang van zaken niet vroeger opeischbaar van de zijde der geldgevers dan den twaalfden Mei negentienhonderd zestien. Voor deze leening zijn de leden niet verder aansprakelijk dan ten bedrage van de waarde der bezittingen van de vereeniging.

De verdere bedingen dezer leening worden door het bestuur met de obligatiehouders geregeld, en uitgedrukt in de af te geven obligatiën, waarin mede vermeld worden de voordeelen en bevoegdheden, hierna in de artikelen 14, 17 en 19 aan de geldgevers toegekend.

Artikel 13. Het bedrijfskapitaal wordt gevormd door de in artikelen 6 en 7 bedoelde gezamenlijke inleggelden der leden.

Artikel 14. Er wordt een reservefonds gevormd, waarvoor in de rekening van elk boekjaar een bedrag van achthonderd gulden, als vaste post van uitgaaf, wordt aangebracht.

Hiermede wordt voortgegaan totdat het fonds, met de opgelopen en gekapitaliseerd wordende interesten van de jaarlijks er voor weggelegde bedragen, de som van tien duizend gulden heeft bereikt.

Uit dit fonds zullen in de eerste plaats worden bestreden de kosten van buitengewoon en onvoorzien onderhoud en vernieuwing der eigendommen van de vereeniging.

Wanneer en zoolang het fonds tien duizend gulden groot is, worden de interesten er van uitsluitend aangewend tot delging, door uitloting, — voor zoover niet reeds uit andere middelen geschiedende — van de obligatieleening, in artikel 12 bedoeld, totdat deze leening geheel afgelost is.

Heeft het fonds eenmaal eene hoogte van tien duizend gulden bereikt, en is het later door kosten, bedoeld in het derde lid van dit artikel, verminderd, dan wordt onmiddellijk weer tot de vereischte aanvulling overgegaan, overeenkomstig alinea 1 en 2 hiervóór.

Artikel 15. Het vorige artikel wordt herzien, zoodra de obligatieleening, bedoeld in art. 12, geheel is gedelgd.

Bestuur, beheer en toezicht.

Artikel 16. Onder toezicht en met gedeeltelijke medewerking van drie commissarissen, bestaat het bestuur der vereeniging uit drie personen, door de leden uit hun midden te benoemen.

De leden wijzen tevens een plaatsvervangend bestuurder aan, die bij ontstentenis van een der bestuursleden voor deze optreedt.

Bloedverwantschap of zwagerschap tot den derden graad ingesloten mag niet bestaan tusschen den beheerder der fabriek en de leden van het bestuur en de commissarissen, noch tusschen de leden van het bestuur en de commissarissen onderling.

Artikel 17. Het toezicht op de fabriek en den goeden gang van het beheer daarvan in zijn geheel en omvang is opgedragen aan drie commissarissen, door de leden, en wel twee uit hun midden, en een uit de obligatiehouders, bedoeld bij artikel 12, te benoemen.

Het tweede lid van het vorige artikel is mede ten dezen toepasselijk.

Artikel 18. Jaarlijks op den twaalfden Mei, voor het eerst in achttienhonderd acht en tachtig, treedt een bestuurslid en een commissaris af, volgens daarvan op te maken rooster.

De aftredenden zijn herkiesbaar. Wie tusschentijds in de plaats van een ander wordt benoemd, treedt af op het tijdstip, waarop diegene had moeten aftreden, wiens plaats hij vervult.

Artikel 19. Het bestuur vertegenwoordigt de vereeniging in en buiten rechten, en is bevoegd tot alle gewone handelingen als volgens artikel 2 tot het doel en den werkkring der vereeniging behooren, en bij deze akte of het huishoudelijk reglement, niet aan de leden, aan de commissarissen of de obligatiehouders geheel of gedeeltelijk zijn voorbehouden.

Voor het opnemen van gelden, het aankopen, vervreemden en bezwaren van onroerende zaken, wordt een voorafgaand beeluit der leden gevorderd, dat, om van waarde te zijn, de bekrachtiging van de vergadering der obligatiehouders, in artikel 12 bedoeld, behoeft.

Deze laatsten worden daartoe, in elk zoodanig voorkomend geval, tot eene vergadering te Warga samengeroepen, bij advertentie, met eene tussenpoos van ten minste veertien dagen twee malen in de *Leeuwarder Courant* en de eerste maal ook op denzelfden dag in de *Staatscourant* te plaatsen.

Zij stemmen in zoodanige vergaderingen naar deze verhouding, dat iedere obligatie van tweehonderd gulden recht geeft op ééne stem.

Artikel 20. Het bestuur benoemt uit zijn midden een voorzitter en een onder-voorzitter. De voorzitter is tevens voorzitter van de gecombineerde vergaderingen van bestuur en commissarissen en van die der leden, en heeft in alle vergaderingen van bestuur en van bestuur en commissarissen, bij staking van stemmen over zaken, eene beslissende stem.

Artikel 21. Het bestuur wordt bijgestaan door een secretaris-boekhouder en een beheerder der fabriek, welke beide titularissen, te benoemen door de leden, uit eene voordracht van drie personen, opge maakt door het bestuur en commissarissen, het bestuur zoowel als de commissarissen en de leden, in alles wat de fabriek en haar werkring betreft, behulpzaam zijn, en wier verplichtingen bij instructie, door de leden vast te stellen, nader worden geregeld.

De secretaris-boekhouder stelt persoonlijke of zakelijke zekerheid, tot genoegen van het bestuur en commissarissen, en tot een door de leden te bepalen bedrag.

Het verdere fabriekspersoneel wordt door het bestuur benoemd uit eene voordracht van drie personen voor elke opengevallen plaats, door den beheerder in te dienen, en zijne bezoldiging eveneens door het bestuur geregeld.

Bloedverwantschap of zwagerschap tot den vierden graad ingesloten mag niet bestaan tusschen den beheerder en het verdere fabriekspersoneel.

Artikel 22. Het bestuur en de commissarissen vergaderen gezamenlijk, ten minste éénmaal in de drie maanden, aan het kantoor der vereeniging te Warga, en nemen dan tevens op de boeken en kas van den secretaris-boekhouder.

Artikel 23. De bestuursleden en commissarissen genieten eene schadeloosstelling, door de leden vast te stellen.

Rekening en verantwoording.

Artikel 24. Op den twaalfden Mei van ieder jaar, des middags twaalf uur, worden de boeken der vereeniging afgesloten, waarna het bestuur vóór den eersten Juli daaraanvolgende de balans en winst- en verliesrekening, met inachtneming van artikel 14, eerste lid, opmaakt en, door hem geteekend, ten minste acht dagen vóór de vergadering, in artikel 26 bedoeld, ten kantore der vereeniging ter inzage voor de leden nederlegt.

De goedkeuring hiervan door de leden strekt het bestuur tot volkomen kwijting en ontheffing.

Artikel 25. Hetgeen na aftrek van alle uitgaven, kosten, bezoldigingen, afschrijvingen en de bijdrage voor het reservefonds, voor de leden als winst-saldo over het afgelopen boekjaar wordt vastgesteld, zal onder de leden worden verdeeld, in verhouding tot de hoeveelheid melk en het vetgehalte daarvan, door ieder hunner over het geheele boekjaar aan de fabriek geleverd.

Het verlies-saldo wordt door de leden gedekt in verhouding tot ieders inleg voor het afgelopen jaar.

Algemeene vergadering. Stemrecht.

Artikel 26. Jaarlijks in de eerste week van Mei en in de eerste helft der maand Juli, voor het eerst in achttienhonderd zeven en tachtig, worden gewone jaarlijksche algemeene vergaderingen van leden te Warga gehouden.

In de eerste vergadering wordt beslist over de toelating van nieuwe leden en voorzien in de vacatures van bestuur en commissarissen, en in de tweede worden de balans en winst- en verliesrekening, in artikel 24 bedoeld, ter tafel gebracht en aan de goedkeuring der leden onderworpen.

Artikel 27. Buitengewone algemeene vergaderingen van leden worden door het bestuur, altijd te Warga, bijeengeroepen, zoo dikwijls het dit noodig oordeelt, of ten minste een vijfde der leden zulks verzoekt.

Artikel 28. Alle vergaderingen van leden worden uitgeschreven bij briefjes, waarop, zooveel mogelijk, de te behandelen punten vermeld zijn, en die ten minste acht dagen vóóraf aan de leden worden toegezonden.

Artikel 29. Van het behandelde in alle vergaderingen, zoo van

bestuur en commissarissen als van de leden, wordt door den secretaris aantekening gehouden.

De gehouden aantekeningen worden op de eerstvolgende vergadering door hem voorgelezen, en, na goedkeuring, ten blijke hiervan, door den voorzitter mede-onderteekeend.

Artikel 30. Elk vol vijftal koeien, door de leden volgens artikel 5 of 7 opgegeven, geeft recht op ééne stem. Ieder lid kan zich op de vergaderingen door een medelid (geen bestuurder zijnde) doen vertegenwoordigen, bij op zegel geschreven volmacht.

Echter mag dezelfde persoon slechts als lasthebber van één medelid optreden.

Artikel 31. Over personen wordt bij ondergeteekende briefjes, over zaken mondeling gestemd.

Besluiten over zaken worden genomen bij meerderheid der uitgebrachte stemmen, behalve in het geval, vermeld bij artikel 32. Bij staking der stemmen wordt het in stemming gebrachte geacht te zijn verworpen.

Stemmingen over personen geschieden met volstrekte meerderheid der uitgebrachte stemmen. Is deze meerderheid bij eerste stemming niet verkregen, dan heeft er eene tweede vrije stemming plaats. Wanneer ook deze geen volstrekte meerderheid oplevert, wordt er herstemming gehouden tusschen het dubbeltal, dat bij de tweede stemming de meeste stemmen op zich heeft vereenigd, of, hebben meerdere personen evenveel stemmen verkregen, tusschen hen allen, en is hij, die dan de meeste stemmen erlangt, de benoemde. Staken de stemmen, dan beslist het lot.

Slotbepalingen.

Artikel 32. Geen voorstel tot wijziging der bij deze vastgestelde statuten wordt in overweging genomen dan in eene bijzonder daartoe bijeengeroepen algemeene vergadering van leden, waarin ten minste twee-derde gedeelte der leden vertegenwoordigd is. Tot de aanneming worden drie-vierde gedeelte der uitgebrachte stemmen vereischt. Indien evenwel de beslissing moet worden uitgesteld op grond van het onvoldoend getal van vertegenwoordigde leden, kan deze in de onmiddellijk daarna opnieuw, volgens artikel 28, bijeengeroepen vergadering in ieder geval plaats hebben.

Artikel 33. Bij ontbinding der vereeniging geschiedt de vereffening daarvan door het bestuur, dat daartoe gerechtigd en verplicht is. De verdeeling der baten of de dekking van het tekort geschiedt tusschen hen, die bij de ontbinding lid waren of in het jaar daaraan voorafgaande als lid zijn uitgetreden, in verhouding tot hun jongst gestorte inleg-gelden.

Artikel 34. Alle geschillen, over de uitlegging dezer statuten te ontstaan, zullen in het hoogste ressort worden beslist door de algemeene vergadering van leden.

Artikel 35. Bij huishoudelijk reglement, door de leden vast te stellen, worden de bijzonderheden van beheer en exploitatie der fabriek nader geregeld, en de strafbepalingen, op het niet-nakomen van de verplichtingen der leden, vastgesteld.

Waarvan akte, in minuut opgemaakt, is verleden in het logement de » Vries " te Warga, den twintigsten Juni achttienhonderd zes en tachtig, in tegenwoordigheid van Douwe De Vries, kastelein, en Jelmer Sipsma, bode, beiden wonende te Warga, als getuigen.

En is deze akte onmiddellijk na voorlezing door de comparanten, de getuigen en mij notaris onderteekeend.

(Geteekend) H. J. Kooistra, S. D. De Jong, J. K. Boekema, Wouter Schuurmans, J. J. Kooistra, A. L. Kalsbeek, S. Th. Zwart, T. M. De Boer, K. S. De Jong, H. J. De Boer, J. S. De Boer, T. L. Talsma, W. T. Kaastra, P. D. Wijbenga, J. Joh. Kooistra, P. U. Hornstra, J. S. De Boer, J. R. Postma, J. J. De Boer, Uiltje P. Hornstra, M. G. De Boer, S. M. Kalsbeek; D. De Vries, J. Sipsma, S. Koopmans, *Notaris*.

Geregistreerd te Leeuwarden, den drie en twintigsten Juni 1800 zes en tachtig, deel 162, folio 140 verso, vak 4; zes bladen, geen renvooi. Ontvangen voor recht een gulden twintig cent. De ontvanger B. A., (get.) *Van Walsem*.